โสนอัฟริกัน พืชปุ๋ยสด

ปรับปรุง *ดินเค็ม* ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุดในประเทศไทย แต่กลับให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่าพื้นที่ภาคอื่น ๆ ปัญหาดินเค็มเป็นปัญหาที่สำคัญในการปลูกข้าวเนื่องจากดินเค็มเป็นดินที่มีปริมาณประจุโซเดียมสูง ทำให้ดินฟุ้งกระจายและมีการสูญเสียอินทรียวัตถุได้ง่าย เป็นดินที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกพืช มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำจึงควรเพิ่มอินทรียวัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด โดยเฉพาะพืชปุ๋ยสดในพื้นที่ดินเค็ม คือ โสนอัฟริกัน (*Sesbania rostrata*)

ทำไมต้องโสนอัฟริกัน

โสนอัฟริกัน เป็นพืชปุ๋ยสดที่สามารถเจริญเติบโตได้จนครบวัฏจักรในพื้นที่ดินเค็มและมีศักยภาพสูงในการใช้เป็นปุ๋ยพืชสดสำหรับข้าวในพื้นที่ดินเค็ม

ลักษณะเด่นของ โสนอัฟริกัน

- ทนเค็ม ทนความแห้งแล้ง ทนน้ำขัง มีปมที่มีจุลินทรีย์อาศัยที่ลำต้นและราก ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตรึงธาตุไนโตรเจน

- ย่อยสลายง่าย ให้ไนโตรเจนสูง ปลดปล่อยธาตุอาหารให้กับดินได้เร็ว

- เจริญเติบโตเร็ว ให้มวลชีวภาพสูง

ประโยชน์ของการปลูกโสนอัฟริกัน

1. เพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดินโดยเฉพาะไนโตรเจน
2. เพิ่มอินทรียวัตถุให้กับดินโดยตรง
3. ปรับปรุงโครงสร้างดินให้ดีขึ้นทำให้ลดความเค็มของดินทางอ้อม
4. รักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน
5. ลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี
6. เพิ่มผลผลิตข้าว

กลุ่มวิจัยและพัฒนาการจัดการดินเค็ม กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน 02-5614513

การปลูกโสนอัฟริกันเป็นปุ๋ยพืชสด

1. ควรปลูกช่วงเดือน เมษายน-มิถุนายน เพื่อให้มีมวลชีวภาพสูง
2. ควรไถพรวน 1 ครั้ง ก่อนปลูกเพื่อให้ดินมีสภาพเหมาะสมกับการเจริญเติบโตของพืช
3. ใช้เมล็ดพันธุ์อัตรา 5 กิโลกรัมต่อไร่ ก่อนปลูกควรทำลายระยะการพักตัวของเมล็ดด้วยการแช่เมล็ดด้วยน้ำเดือดนาน 1 นาที แล้วตามด้วยแช่น้ำเย็น
4. สับกลบเมื่อโสนอัฟริกันมีอายุ 55-60 วัน หลังสับกลบ 7 วัน สามารถปักดำข้าว
5. สามารถปลูกเป็นพืชหมุนเวียนสลับกับการปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด และอ้อย เป็นต้น

การปลูกโสนเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์และการเก็บรักษา

เลือกปลูกในพื้นที่ดินที่ไม่เค็ม/เค็มน้อย ควรปลูกช่วง มิถุนายน - กรกฎาคม

อัตราเมล็ด 2-3 กิโลกรัมต่อไร่ ปลูกโดยการหยอดเป็นหลุมระยะปลูก 50x100 เซนติเมตร หรือการหว่านให้ทั่วแปลง

ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำควรใส่ปุ๋ยเคมีตามความจำเป็น

การเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์ที่อายุ 120-150 วัน แล้วนำมานวด ผึ่งให้แห้ง และคลุกเมล็ดด้วยสารป้องกันแมลง

การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ ควรเก็บในถุงพลาสติกแล้วเก็บในห้องเย็น

กลุ่มวิจัยและพัฒนาการจัดการดินเค็ม กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน 02-5614513